

”Vigtige domme fra EU-Domstolen siden sidst (13.4.2021)”

Indlæg på Dansk Forening for Europarets møde tirsdag den 31. maj 2022 v/ambassadør Vibeke Pasternak Jørgensen, Udenrigsministeriet og kommitteret Nina Holst-Christensen, Justitsministeriet.

Grundlæggende rettigheder

Dom af 5. april 2022, sag C-140/20, Commissioner of An Garda Síochána (*Artikel 15, stk. 1, i EP/Rdir 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (e-databeskyttelsesdirektivet) sammenholdt med artikel 7, 8 og 11 samt artikel 52, stk. 1, i EU's Charter om grundlæggende rettigheder er til hinder for lovgivningsmæssige foranstaltninger, der med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet og forebyggelse af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed i forebyggende øjemed foreskriver generel og udifferentieret lagring af trafik- og lokaliseringsdata. Samme bestemmelser er derimod ikke til hinder for lovgivningsmæssige foranstaltninger, der med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet og forebyggelse af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed foreskriver: Måltrettet lagring af de trafik- og lokaliseringsdata, som på grundlag af objektive og ikke-diskriminerende forhold er afgrænset ud fra kategorier af berørte personer eller ved hjælp af et geografisk kriterium, i en periode, der er tidsmæssigt begrænset til det strengt nødvendige, men som kan forlænges, generel og udifferentieret lagring af de IP-adresser, der er tildelt kilden til en forbindelse, i en periode, der er tidsmæssigt begrænset til det strengt nødvendige, generel og udifferentieret lagring af de data, der vedrører identiteten på brugerne af elektroniske kommunikationsmidler, og mulighed for ved en afgørelse fra den kompetente myndighed, som er underlagt en effektiv domstolsprøvelse, at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationstjenester et påbud om i en begrænset periode at foretage hastesikring af de trafikdata og lokaliseringsdata, som disse tjenesteudbydere råder over)*

Generelle principper, herunder retsstatsprincippet

Dom af 25. januar 2022, sag C-181/20, VYSOČINA WIND a.s. (*Retssikkerhedsprincippet, herunder forbuddet mod tilbagevirkende kraft indebar, at artikel 13, stk. 1, i EP/Rdir 2012/19/EU af 4. juli 2012 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE-direktivet) er ugyldig, for så vidt som denne bestemmelse pålægger producenterne at finansiere omkostningerne ved håndtering af affald fra fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 13. august 2012, dvs. før WEEE-direktivet var trådt i kraft)*

Dom af 16. februar 2022, sag C-156/21, Ungarn mod Parlamentet og Rådet (*Parlamentet og Rådet blev frifundet i Ungarns annullationssøgsmål, hvor Ungarn påstod EP/Rfo 2020/2092 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (retsstatsmekanismen) annulleret. Denne sag skal se i sammenhæng med dom af samme dato, sag C-157/21, hvor Polen havde anlagt et tilsvarende annullationssøgsmål mod Parlamentet og Rådet*

Retsstatsprincippets anvendelse i forhold til det polske retssystem: Dom af 15. juli 2021, sag C-791/19, Kommissionen mod Polen.

Dom af 29. marts 2022, sag C-132/20, Getin Noble Bank S.A. (*Retsstatsprincippets anvendelse i forhold til det polske retssystem. EUD udtalte, at den blotte omstændighed, at en dommer er blevet udnævnt i en tid, hvor den medlemsstat, hvor den pågældende udøver sit hverv, endnu ikke udgjorde et demokratisk styre, rejser ikke tvivl om denne dommers uafhængighed og upartiskhed*)

UK's udtræden af EU

Dom af 16. november 2021, sag C-479/21 PPU, Governor of Cloverhill Prison (*Artikel 50 TEU, artikel 217 TEUF og den som bilag til EU-traktaten og EUF-traktaten knyttede protokol (nr. 21) om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed skal fortolkes således, at artikel 62, stk. 1, litra b), i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab – sammenholdt med aftalens artikel 185, stk. 4 – samt artikel 632 i handels- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side er bindende for Irland*)

Unionsborgerskabet og opholdsret

Dom af 22. juni 2021, sag C-719/19, FS (*Artikel 15, stk. 1, i EP/Rdir 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet) skal fortolkes således, at en afgørelse om udsendelse af en unionsborger fra værtsmedlemsstatens område, der er truffet på grundlag af denne bestemmelse med henvisning til, at den pågældende unionsborger ikke længere har ret til midlertidigt ophold på dette område i henhold til dette direktiv, ikke er gennemført fuldt ud, alene fordi den pågældende unionsborger fysisk har forladt det nævnte område inden for den frist, der i udsendelsesafgørelsen er fastsat for vedkommendes frivillige udrejse. For på ny at opnå ret til ophold på samme område i henhold til direktivets artikel 6, stk. 1, skal en unionsborger, der er omfattet af en sådan udsendelsesafgørelse, ikke alene fysisk have forladt værtsmedlemsstatens område, men ligeledes reelt og faktisk have bragt sit ophold på dette område til ophør, således at det i forbindelse med dennes tilbagevenden til værtsmedlemsstatens område ikke kan antages, at den pågældendes ophold i realiteten er en fortsættelse af vedkommendes tidligere ophold på samme område. Det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, om dette er tilfældet, henset til samtlige de konkrete omstændigheder, der kendetegner den pågældende unionsborgers specifikke situation. Hvis det følger af en sådan efterprøvelse, at unionsborgeren ikke reelt og faktisk har bragt sit midlertidige ophold på værtsmedlemsstatens område til ophør, er denne medlemsstat ikke forpligtet til at træffe en ny udsendelsesafgørelse på grundlag af de samme faktiske omstændigheder, der har givet anledning til den udsendelsesafgørelse, der allerede er truffet over for denne unionsborger, men kan lægge sidstnævnte afgørelse til grund med henblik på at pålægge unionsborgeren at forlade dens område*)

Etableringsretten og den fri udveksling af tjenesteydelser

Dom af 8. juli 2021, sag C-71/20, VAS Shipping ApS (*Artikel 49 TEUF, sammenholdt med artikel 79, stk. 5, TEUF, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en første medlemsstats lovgivning,*

hvorefter tredjelandbesætningsmedlemmer på et skib, der er indflaget i denne medlemsstat og ejet – direkte eller indirekte – af et selskab, der har sit vedtægtsmæssige hjemsted i en anden medlemsstat, skal have arbejdstilladelse i denne første medlemsstat, medmindre det pågældende skib højst anløber havn dér 25 gange inden for en periode på et år)

Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed

Dom af 26. april 2022, de forende sager C-368/20 og C-369/20, Landespolizeidirektion Steiermark (Artikel 25, stk. 4, i EP/Rfo 2016/399 af 9. marts 2016 om en EU-kodeks for personers grænsepassage (Schengengrænsekodeks) er til hinder for en medlemsstats midlertidige genindførelse af grænsekontrol ved de indre grænser, der er støttet på kodeksens artikel 25 og 27, når denne genindførelse overskrider den maksimale varighed på seks måneder, som er fastsat i nævnte artikel 25, stk. 4, og når der ikke foreligger nogen ny trussel, som begrundet en fornyet anvendelse af de i nævnte artikel 25 fastsatte perioder)

Fiskale bestemmelser

Dom af 20. januar 2022, sag C-90/20, Apcoa Parking Danmark A/S (Artikel 2, stk. 1, litra c), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem skal fortolkes således, at kontrolgebyrer, der opkræves af et privatretligt selskab, som varetager driften af private parkeringsanlæg, for bilisters overtrædelse af de almindelige vilkår for brug af disse parkeringsanlæg, skal anses for at udgøre modydelse for levering af ydelser, som foretages mod vederlag i denne bestemmelses forstand, og som sådan er pålagt moms)

Associeringsaftaler

Dom af 3. juni 2021, sag C-194/20, Stadt Duisburg (Artikel 9, første punktum, i associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke kan påberåbes af tyrkiske børn, hvis forældre ikke opfylder betingelserne i denne afgørelses artikel 6 og 7)

Dom af 2. september 2022, sag C-379/20, B mod Udlændingenævnet Artikel 13 i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet skal fortolkes således, at en national foranstaltning, hvorefter aldersgrænsen for, at et barn af en tyrkisk arbejdstager, som opholder sig lovligt på værtsmedlemsstatens område, kan indgive en ansøgning om familiesammenføring, nedsættes fra 18 år til 15 år, udgør en »ny[...] begrænsning[...]« i denne bestemmelses forstand. En sådan begrænsning kan imidlertid begrundes i det formål, der består i at sikre en vellykket integration af de pågældende tredjelandstatsborgere, forudsat at de nærmere bestemmelser for gennemførelsen heraf ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå det forfulgte formål)

Den Europæiske Unions Domstols beføjelser

Dom af 6. oktober 2021, sag C-561/19, Consorzio Italian Mangement (Artikel 267 TEUF skal fortolkes således, at en national domstol, hvis afgørelser i henhold til national ret ikke kan appelleres, skal efterkomme sin pligt til at forelægge Domstolen et spørgsmål om fortolkningen af EU-retten, som rejses for denne, medmindre den fastslår, at dette spørgsmål ikke er relevant, at den pågældende EU-bestemmelse allerede er blevet fortolket af Domstolen, eller at EU-rettens korrekte fortolkning

fremgår med en sådan klarhed, at der ikke er plads for nogen rimelig tvivl. Denne mulighed skal imidlertid vurderes i forhold dels til EU-rettens særegenheder, dels de særlige vanskeligheder, fortolkningen heraf frembyder, samt risikoen for afvigende retspraksis inden for Unionen. En sådan retsinstans er ikke fritaget for nævnte pligt, alene fordi den allerede har forelagt Domstolen en anmodning præjudiciel afgørelse inden for rammerne af samme nationale sag. Denne retsinstans kan imidlertid undlade at forelægge et præjudicielt spørgsmål for Domstolen, når sagen skal afvises på grundlag af formalitetsregler, der er særlige for retsplejen ved denne ret, forudsat at ækvivalensprincippet og effektivitetsprincippet overholdes)